

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 30. 5. 2012
COM(2012) 321 final

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Malty na rok 2012, __ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na roky 2012 – 2015

{SWD(2012) 321 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Malty na rok 2012,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Malty na roky 2012 – 2015

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[2],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu[3],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení k hospodárskym politikám členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov[4], ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012)321 final
3 P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047.
4 Rozhodnutie Rady 2012/238/EÚ z 26. apríla 2012.

(3) Rada 12. júla 2011 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Malty na rok 2011, a vydala stanovisko k aktualizovanému programu stability Malty na roky 2011 – 2014.

(4) Komisia 23. novembra 2011 prijala druhý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok druhého európskeho semestra *ex-ante* a integrovanej koordinácie politiky, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020. Komisia 14. februára 2012 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania[5], v ktorej neurčila Maltu za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorému sa vykoná hĺbkové preskúmanie.

(5) Európska rada 2. marca 2012 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovy bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podpory rastu a konkurencieschopnosti, zníženia nezamestnanosti a vyriešenia sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.

(6) Európska rada 2. marca 2012 takisto vyzvala členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na Pakte Euro Plus, aby svoje záväzky predložili včas na to, aby mohli byť zaradené do ich programov stability alebo konvergenčných programov a do ich národných programov reforiem.

(7) Malta 30. apríla 2012 predložila svoj program stability na roky 2012 – 2015 a 23. apríla 2012 svoj národný program reforiem na rok 2012. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.

(8) Vychádzajúc z posúdenia programu stability na rok 2012 podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 sa Rada domnieva, že makroekonomický scenár uvedený v programe stability, ktorý tvorí základ rozpočtových prognóz, je v porovnaní s prognózou rastu Komisie optimistický, najmä v neskorších rokoch obdobia programu stability. Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe je postupne znížiť deficit na 0,3 % HDP v roku 2015 po plánovanej náprave nadmerného deficitu v roku 2011. Programom sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý rozpočtový cieľ spočívajúci vo vyváženej pozícii v štrukturálnom vyjadrení, ktorý sa má dosiahnuť v období nasledujúcom po programovom období. Strednodobý rozpočtový cieľ zodpovedá požiadavkám Paktu o stabilite a raste. Existuje riziko, že výsledky deficitu by mohli zaostávať za cieľom v dôsledku i) nižších príjmov z dôvodu mierne optimistického makroekonomického scenára, ii) možného prekročenia bežných primárnych výdavkov a iii) prebiehajúcej reštrukturalizácie národnej leteckej spoločnosti (Air Malta) a finančnej situácie dodávateľa energií (Enemalta). Na základe (prepočítaného) štrukturálneho rozpočtového salda[6] sa predpokladá, že ročný pokrok smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu je v súlade s referenčnou hodnotou 0,5 % HDP stanovenou v Pakte o stabilite a raste. Pri zohľadnení Komisiou vytýčených jednorazových opatrení zahrnutých do rozpočtových cieľov je priemerný pokrok smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu mierne vyšší (0,75 % HDP), ale rozložený veľmi nerovnomerne, keď v roku 2012 nedochádza k žiadnemu pokroku a následne sa

[5] COM(2012)68 final

[6] Saldo očistené od cyklických výkyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie na základe informácií poskytnutých v programe podľa spoločne dohodnutej metodiky.

vyvíja úsilie o dosiahnutie 1,25 % v roku 2013. Podľa informácií uvedených v programe by miera rastu štátnych výdavkov bola pri zohľadnení diskrečných príjmových opatrení v súlade s referenčnou hodnotou pre výdavky stanovenou v Pakte o stabilite a raste počas celého programového obdobia. Riziká spojené s rozpočtovými cieľmi však naznačujú, že priemerné prispôsobenie smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu by mohlo byť pomalšie, než je vhodné. V programe sa predpokladá sa, že pomer hrubého dlhu verejných financií po dosiahnutí svojho vrcholu na úrovni 72 % HDP v roku 2011 začne klesať a dosiahne 65,3 % HDP v roku 2015 (stále nad referenčnou hodnotou 60 % HDP). V súlade s plánmi uvedenými v programe Malta dosahuje dostatočný pokrok smerom k splneniu referenčnej hodnoty pre zníženie zadlženosti stanovenej v Pakte o stabilite a raste na konci prechodného obdobia (rok 2015), ale tento odhad nemožno brať záväzne, pretože pomer zadlženosti by mohol byť vyšší, než sa plánoval, vzhľadom na možnosť vyšších deficitov a úpravy bilančných tokov. Strednodobý rozpočtový rámec Malty zostáva nezáväzný, čo svedčí o relatívne krátkom fiškálnom plánovacom horizonte. V programe sa oznamuje, že maltská vláda v súlade s nedávnymi zmenami riadenia v rámci eurozóny zvažuje reformy ročného rozpočtového postupu vrátane harmonogramov a zavedenie fiškálneho pravidla zakotveného v Ústave, ktoré by zahŕňalo mechanizmy monitorovania a nápravy.

(9) Malta naďalej čelí vysokému riziku, pokiaľ ide o dlhodobú udržateľnosť jej verejných financií, pričom predpokladaný dlhodobý nárast výdavkov spojených so starnutím obyvateľstva výrazne prevyšuje priemer EÚ. K závažnosti problému prispieva veľmi nízka miera zamestnanosti starších pracovníkov vrátane starších žien, relatívne nízky vek odchodu do dôchodku a využívanie režimov predčasného odchodu do dôchodku. Nezávislá pracovná skupina pre dôchodky predložila návrhy na ďalšiu dôchodkovú reformu v decembri 2010, ktorá zahŕňa prepojenie medzi mierou odchodu do dôchodku a strednou dĺžkou života, ako aj zavedenie doplnkových pilierov do dôchodkového systému. Táto otázka bola predmetom konzultácií so zainteresovanými stranami, vláda však zatiaľ neoznámila svoje stanovisko. V národnom programe reforiem sa okrem toho nenavrhuje komplexná stratégia aktívneho starnutia. Hoci sa vzali na vedomie opatrenia, ktoré Malta zaviedla na boj proti nelegálnej práci, jej existencia môže tiež vyvíjať neprimeraný tlak na udržateľnosť verejných financií.

(10) Reštrukturalizácia hospodárstva Malty spôsobila nesúlad medzi dopytom a ponukou zručností, ktorý je umocnený nízkou mierou ukončenia terciárneho vzdelávania a vysokou mierou predčasného ukončovania školskej dochádzky. Je potrebné aj naďalej vyvíjať snahy o zlepšenie prepojenia medzi vzdelávacím systémom a potrebami trhu práce s cieľom zabezpečiť trvalé výsledky. Očakáva sa, že Malta predstaví stratégiu na riešenie predčasného ukončovania školskej dochádzky do konca roku 2012. Okrem toho neexistuje žiadny komplexný systém pre zhromažďovanie a analýzu informácií o tomto jave.

(11) Malta aj naďalej zaznamenáva nízku účasť žien a starších pracovníkov na trhu práce. Malta podniká kroky s cieľom opätovne začleniť ženy na trh práce. Rozdiely v zamestnanosti žien a mužov a rodičovská starostlivosť o deti majú však obzvlášť negatívny dosah na ženy, predovšetkým z dôvodu nedostatku cenovo dostupnej starostlivosti o deti a stredísk dennej starostlivosti o školopovinné deti, ako aj z dôvodu nízkeho využívania opatrení na lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života, ako sú pružný pracovný čas a práca na diaľku.

(12) Malta zostáva jedným z mála členských štátov so systémom všeobecnej indexácie miezd. Hoci tento mechanizmus zahŕňa prvky, ktoré by mohli zmierniť jeho účinky, môže predstavovať riziko cenovo-mzdových špirál, najmä preto, že dovozné ceny nie sú vylúčené z indexu a môžu ohroziť konkurencieschopnosť, a to najmä v odvetviach s vysokým podielom ľudskej práce. Orgány vykonali preskúmanie, ale jeho výsledky nie sú zatiaľ k dispozícii a diskusia o konkrétnych reformných návrhoch sa ešte len má začať.

(13) Dodávky energie na Malte zostávajú v plnej miere závislé od dovozu ropy, pričom podiel obnoviteľných zdrojov energie je aj naďalej zanedbateľný. Vysoké ceny za elektrickú energiu brzdiť konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov v krajine. Riešenie nedostatkov v oblasti energetickej účinnosti by sa taktiež mohlo zlepšiť, čo by mohlo priniesť dvojaký prospech, a síce zlepšenie konkurencieschopnosti a dosiahnutie cieľov v oblasti energetiky a klímy. V týchto oblastiach sa podniklo niekoľko iniciatív, ako napr. podpora používania fotovoltaickej energie a rozvoj veterných elektrární, vybudovanie elektrického spojenia so Sicíliou a podpora používania palivovo efektívnych vozidiel. Je však stále príliš skoro na to, aby bol zjavný možný dosah týchto iniciatív a ich realizáciu je preto potrebné dôsledne sledovať.

(14) Bankový systém Malty je veľmi veľký v pomere k veľkosti hospodárstva a jeho celkové aktíva predstavujú okolo 800 % HDP. Vzhľadom na veľkosť tohto sektora by narušenia finančnej stability mohlo mať neprimeraný dosah na domácu ekonomiku. Celosvetový hospodársky pokles spôsobil nárast problematických úverov, ktorý však nesprevádzalo zvýšenie tvorby rezerv. Zdrojom nestability je najmä veľká závislosť od trhu s nehnuteľnosťami, na ktorý pripadá viac ako polovica všetkých úverov poskytnutých domácemu obyvateľstvu, a to najmä z toho dôvodu, že nemožno vylúčiť ďalšiu korekciu cien nehnuteľností smerom nadol, pričom je možné, že v súčasnosti ponuka obytných jednotiek prevyšuje dopyt.

(15) Malta prijala v rámci Paktu Euro Plus niekoľko záväzkov. Tieto záväzky a plnenie záväzkov predložených v roku 2011 sa vzťahuje na zlepšenie hospodárskej súťaže a podporu zamestnanosti a udržateľnosti verejných financií. Komisia posúdila vykonávanie záväzkov v rámci Paktu Euro Plus. Výsledky tohto posúdenia boli zohľadnené v odporúčaniach.

(16) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Malty. Posúdila program stability na rok 2012 a národný program reforiem na rok 2012. Zohľadnila nielen ich význam, čo sa týka udržateľnej fiškálnej a sociálno-ekonomickej politiky Malty, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkové hospodárske riadenie a správu Európskej únie tým, že poskytne vstupy na úrovni EÚ pre budúce vnútroštátne rozhodnutia. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní (1) až (6).

(17) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability Malty na rok 2012 a jej stanovisko[7] je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania (1),

---

[7] Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Malta prijala v období rokov 2012 – 2013 opatrenia s cieľom:

1. Posilniť v roku 2012 rozpočtovú stratégiu prostredníctvom dodatočných trvalých opatrení s cieľom zabezpečiť dostatočný pokrok smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu a udržať deficit pod hranicou 3 % HDP bez uplatnenia jednorazových opatrení. Následne pokračovať primeraným tempom vo fiškálnej konsolidácii s cieľom dosiahnuť dostatočný pokrok smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu vrátane splnenia referenčnej hodnoty pre výdavky a smerom k splneniu referenčnej hodnoty pre zníženie zadlženosti tým, že sa špecifikujú konkrétne opatrenia na podporu cieľov týkajúcich sa deficitu v roku 2013, pričom by Malta mala byť pripravená prijať dodatočné opatrenia v prípade sklzov. Zaviesť najneskôr do konca roku 2012 záväzný viacročný fiškálny rámec založený na pravidlách. Zabezpečiť vyššiu mieru dodržiavania daňových predpisov a bojovať proti daňovým únikom a znižovať stimuly k zadlžovaniu v rámci zdaňovania spoločností.

2. Prijať bezodkladne opatrenia na zabezpečenie dlhodobej udržateľnosti dôchodkového systému, ktoré budú zahŕňať i) výrazné zrýchlenie postupného zvyšovania dôchodkového veku oproti súčasnému právnemu stavu, ii) jasné prepojenie medzi zákonným dôchodkovým vekom a strednou dĺžkou života a iii) opatrenia na podporu súkromného dôchodkového sporenia. Prijať opatrenia na zvýšenie účasti starších pracovníkov na trhu práce a demotivovať ľudí od využívania režimov predčasného odchodu do dôchodku.

3. Prijať opatrenia na zníženie vysokej miery predčasného ukončovania školskej dochádzky. Vyvíjať politické snahy v rámci systému vzdelávania s cieľom zosúladiť zručnosti s požiadavkami trhu práce. Zabezpečiť väčší počet cenovo dostupných zariadení starostlivosti o deti a mimoškolských zariadení s cieľom znížiť rozdiely v zamestnanosti žien a mužov a zároveň znížiť vplyv rodičovskej starostlivosti o deti na zamestnanosť žien.

4. Podniknúť ďalšie potrebné kroky s cieľom vykonať v konzultácii so sociálnymi partnermi a v súlade s vnútroštátnymi postupmi reformu systému mzdového dojednávania a mzdovej indexácie v záujme lepšieho zohľadnenia vývoja produktivity práce a zníženia vplyvu dovozných cien na index.

5. V záujme zníženia závislosti Malty od dovážanej ropy zintenzívniť snahy zamerané na podporu energetickej účinnosti a zvýšiť podiel energií z obnoviteľných zdrojov tým, že sa budú starostlivo sledovať existujúce stimulačné mechanizmy a že prioritou bude ďalší rozvoj infraštruktúry vrátane dokončenia prepojenia elektrickej siete so Sicíliou.

6. S cieľom posilniť bankový sektor prijať opatrenia na zmiernenie možných rizík vyplývajúcich z veľkej závislosti od trhu s nehnuteľnosťami. Prijať opatrenia na ďalšie posilnenie rezerv v prípade strát z dôvodu znehodnotených úverov.

V Bruseli

Za Radu
predseda